

MECANISMES SOCIALS

L'aportació de Hedström i Swedberg¹

I → M → O

La relació entre I (Explanans) i O (Explanandum) que poden ser aconteixements o variables és un explicació de caixa negra si no entenem com es produeix el procés en termes dels **individus** que actuen i interaccionen i arriben a produir el resultat (o). M és doncs el mecanisme o el procés concret que explica la relació. No necessàriament com una llei general sinó com un procés que té de general que es dona en moltes situacions socials diferents.

Característiques:

1. Acció

Són els actors i no les variables el que porten a terme les accions i per tant l'explicació s'ha de referir als agents individuals que orienten la seva acció cap als altres.

2. Precisió

La sociologia en el moment actual no ha d'elegir tòpics amplíssims ni tenir la pretensió de lleis generals, sinó més aviat orientar-se a les teories de nivell mig. Tal com s'ha indicat abans un mateix mecanisme pot trobar-se en moltes àrees de la societat.

3. Abstracció

Una teoria efectiva no es pot donar sense eliminar els factors irrellevants i centrar-se en els elements fonamentals.

3. Reducció

Entesa de la manera de les ciències és a dir obrir les caixes negres per trobar en el nivell inferir la relació pròxima entre la causa i l'efecte.

Un mecanisme social és una part integral d'una explicació que (1) s'adhereix a aquests quatre principis i (2) i és de tal manera que quan ocorre la causa o l'imput, I, és genera l'efecte o output, O.

Tipologia de mecanismes

Macro Nivell

Mecanismes
situacionals (1)

Mecanismes
transformacionals (2)

Micro Nivell

Mecanismes
de formació

¹ La base d'aquest text és P. Hedström i R. Swedberg (2007 –1998--) Social Mechanism: An introductory essay in Hedström i Swedberg (Ed.) Social Mechanisms. An Analytical approach to Social Theory. New York, Cambridge University Press.

de l'acció. (3)

(1) (2) Mecanismes interns de caràcter psicològic o social psicològic.

(3) Com que hi ha molts individus en interacció el mecanisme és extern.

1. Mecanismes situacionals. L'individu està sotmès a certes condicions socials, les quals òbviament l'afecten d'una manera particular. Lliguem l'estructura o qualsevol esdeveniment o estat macro amb les creences, desigs i oportunitats de l'individu.

- Les conductes en la plaça pública (E. Goffman, 1963)
- L'anàlisi situacional de K. Popper, 1964
- Les cadenes vacants de White, 1970
- Grups de referència (Merton, Rossi, 1968; Boudon 1988).

2. Mecanismes de formació de l'acció. Com una específica combinació de creences, desigs i oportunitats d'acció genera una acció específica.

- Teories generals de la decisió (Ajzen)²
- Teories específiques com la Dissonància cognitiva de L. Festinger, 1957.
- Teoria del descompte del temps de G. Ainslie.

3. Mecanismes de transformació. Com les accions individuals d'un conjunt d'individus es transformen en un resultat col·lectiu ja sigui volgut o no volgut.

- El model de les propines de Shelling
- Els models de jocs com la tragèdia dels comuns.
- Els models neoclàssics de mercat.

2. La concatenació de mecanismes de D. Gambetta³

Mecanismes: Models causals hipotètics que donen sentit a la conducta individual: Donades certes condicions K, un agent farà x perquè M amb la probabilitat p. M fa referència ja sigui a les formes de raonar que governen el procés de decisió (entre les quals l'elecció racional és un subconjunt) o als processos subintencionals que afecten l'acció, ja sigui directament (impulsivitat) o formant les preferències o les creences.

*Aquesta definició correspon a la formació de l'acció (2), de la proposta anterior. L'autor prefereix anomenar **models** als altres dos tipus de mecanismes.*

a) macro-micro: **condicions objectives** externes que afecten a la formació de creences i preferències i al final la conducta; per ex. quan creixen les oportunitats de formació, pot ser que hi hagi individus que decideixen que volen aprofitar-les, canviant les seves anteriors preferències.

b) micro-macro: resultats de la **interacció** entre els individus. Ex. els mercats, l'actuació de les institucions, la desigualtat social, les conductes agregades subòptimes (dilema del presoner), l'acció col·lectiva.

² Sempre que hi ha cursives són meves. Gambetta no dona cap exemple concret de les teories de la decisió. Ajzen és un psicòleg social que incorpora les 'normes' directament en el model.

³ Gambetta, Diego (2007- 1998) Concatenation of Mechanisms in Hedsrömm i Swedberg (Ed.) Social Mechanisms. An Analytical approach to Social Theory. New York, Cambridge University Press. pp.102-125.

Atès que l'elecció racional és només un subconjunt de la conducta individual la estratègia de recerca a l'actualitat ha de ser més aviat intentar entendre els 'puzles' estadístics a través de mecanismes individuals hipotètics, post factum i mirar si es poden generalitzar a d'altres situacions socials.

La concatenació de mecanismes

a) La estabilitat de les institucions sub/optimes: El sistema acadèmic italià.

La lleialtat amb els 'barons' recompensa més que la recerca independent. Hi ha algunes excepcions en els casos que els mèrits són més fàcilment reconeguts en la comunitat internacional. En general, si hom vol fer carrera ha de seguir els passos que li marca un 'baró', malgrat les coses que li indica no siguin les millors possibles des del punt de vista de la recerca o la docència. Ateses les condicions, un elemental racionalitat instrumental serveix per donar compte de la conformitat dels joves candidats. Hi ha **incentius racionals -1-**, per seguir aquest camí.

Totes les altres condicions iguals els individus amb més **propensió** a acceptar aquestes condicions de subordinació són més seleccionats (**auto selecció -2-**). Això vol dir que s'assumeix que hi ha altres mecanismes que la racionalitat com ara la intel·ligència, l'aversion al risc, la integritat o la *obertura* de la ment. Això produeix que hi hagi sobre/representació d'aquest grup de població entre els joves exitosos promocionats. Les persones amb més interès per la qualitat es veuen frustrades i desorientades quan veuen que les altres ón més aviat recompensades. De fet l'efecte selecció enforteix la lleialtat dels subordinats i contribueix a l'estabilitat del sistema.

La racionalitat i el tipus de selecció formen una concatenació de mecanismes que fan créixer (reforcen) l'estabilitat del sistema acadèmic.

Si la majoria dels joves adopta conductes de submissió, aquestes són percebudes com la norma, i la conducta independent és percebuda com extravagant i per tant més costosa.

Si la conformitat és una habilitat que es pot perfeccionar en lloc de ser una conducta de posar i treure, **la competició interna recompensarà aquells que tenen** més aquesta qualitat, els quals guanyaran influència i **socialitzaran els nouvinguts** en aquest art.

En aquestes condicions la 'qualitat dels resultats acadèmics' disminuirà però el sistema no genera pressions cap al canvi, **més aviat resistència.**

Encara que les autoritats donin incentius per les bones pràctiques, la població prèviament seleccionada no respon fàcilment a elles.

(En la màfia, és seleccionen els individus amb propensions cap a la violència).

Els tribunals de selecció roten, la qual cosa produeix **un mercat de favors.** Cal retornar els favors entre uns i altres barons. Com en els bancs ningú vol que els creditors siguin arruïnats, la qual cosa passa quan un baró destrueix la fama d'un altra.

Alguns acadèmics volen que canviïn les coses però no ho tenen fàcil, la tensió entre la racionalitat sub/òptima de l'actual sistema i l'ànnsia de justícia i eficàcia d'uns quants es resolt a través d'un mecanisme **de reducció de la dissonància cognitiva.** Es genera un valor de la honestedat interna i de no traïr els companys Més que el cinisme -així és la vida—els nou valors es justifiquen com una defensa de l'estabilitat del sistema.

Si la racionalitat dels individus no té bons resultats, dels quals alguns en són conscients, aquells que tenen interès en adaptar-se experimenten una tensió. La reducció de la dissonància cognitiva genera uns valors i unes creences que es justifiquen en terrenys no racionals. Aquests 'self serving values' retarden qualsevol canvi. S'anomena una trampa de les creences, ja que es tracta d'una creença que no es revisa perquè els costos de fer-ho hom pensa que són molt elevats' En definitiva 'seria pitjor el remei que la malaltia'.

A paper meu és impossible no fer servir aquests mecanismes. Pensar que la realitat pot ser sempre òptima també és un mite. Així doncs, probablement hi ha situacions en les que 'potser serà pitjor el remei que la malaltia'. Això no vol dir que no calgui descobrir-los i analitzar-los. JMM

